

CZU 027.7:7(05)

**REVISTA ARTĂ ȘI EDUCAȚIE ARTISTICĂ:
STUDIU BIBLIOMETRIC LA 10 ANI DE APARIȚIE**

ART AND ARTISTIC EDUCATION MAGAZINE:
BIBLIOMETRIC STUDY AT 10 YEARS OF PUBLICATION

Elena ȚURCAN

Abstract: *The paper is a bibliometric study on the journal Culture, Science and Art Practice, Art and Artistic Education, published in the years 2007-2017. The study includes aspects related to the topics, the categories, the authors, the temporal and geographical space from which they come, the design and the iconography of the magazine. The electronic format of the magazine is fully indexed in the National Bibliometric Instrument and in the foreign databases for the internationalization and increase of the journal's visibility in the circuit and the connection of the scientific ideas.*

Keywords: *Art and Artistic Education Magazine, USARB Scientific Library, Musical Documents Office, scientific profile, bibliometry*

Integrarea revistei *Artă și educație artistică: revistă de cultură, știință și practică educațională* în colecțiile Bibliotecii Științifice USARB (variante tradițională și electronică) permite studiul evoluției succeselor înregistrate în domeniul științelor educației artistice în Republica Moldova.

Revista *Artă și Educație Artistică* este apreciată de CNAA (Anexa nr. Nr. 245 din 11.11.2015) și Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al Academiei de Științe a Republicii Moldova și inclusă în Registrul național al revistelor de profil Categoria C cu numărul 57 http://www.usefs.md/PDF/registrul_national_al_revistei_stiintifice_de_profil.pdf

Datele Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare în Clasamentul Revistelor Științifice de Profil dispun de informații unde revista posedă poziția trei în studiul artelor și culturologie și poziția doi între științele ale educației.

Înregistrarea revistei în Instrumentul Bibliometric Național oferă posibilitatea de a analiza date mult mai concrete despre publicație: numărul de articole pe ani și conținutul lor în baza indexurilor de autori, tematici, citărilor, cuvintelor-cheie, limba de publicare, analiza distribuirii autorilor revistei pe țări, topul instituțiilor, paleta rubricilor, indexul volumului și de ilustrații, fapt ce oferă informații prețioase pentru fundamentarea oricărui demers științific. Prezentăm analiza dinamică a articolelor - 364 în dependență de numărul de autori - 383.

Între anii 2006-2016 cel mai rodnic este anul 2007, când sunt publicate 64 de articole a 64 de autori. Cel mai modest an este 2010, cu doar 15 autori a 14 articole. Prevalează articole cu un singur autor pentru toți anii, cu 2 autori – în anii 2006, 2013, 2007, 2008; cu 3 autori în anii - 2006, 2008, 2013, articole cu 4 și 5 autori nu există. (Fig. 1)

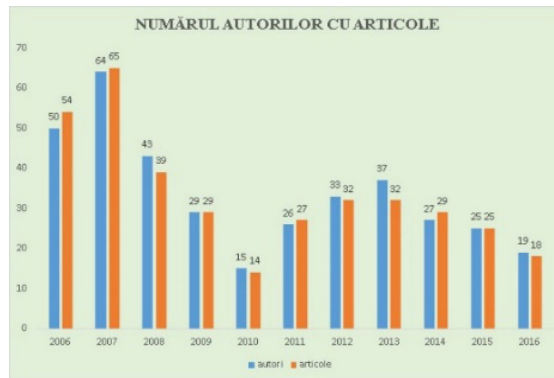

Fig. 1. Numărul autorilor cu articole

În funcție de tematică prezentăm dinamica articolelor pe ani:

- Studiul artelor, culturologie - total 166 articole.
- Pedagogie - 113 articole.

Anul 2007 prevalează cu articole pe ambele domenii studiate. Cele mai mici statistici sunt înregistrate în anul 2010: Pedagogie - 4, 2006 - Studiul artelor, culturologie: 5 lucrări.

Fig. 2. Dinamica numărului de articole pe domenii și ani pentru Artă și Educație Artistică

Periodicitatea apariției este caracterizată în felul următor: anul 2007 apar 3 numere, cea ce explică generozitatea publicațiilor. Limba de publicare: articolele științifice sunt în limbile română - 203, engleză - 45, rusă - 26, franceză - 5. Rezumatele însă apar în felul următor: limba engleză - 180, limba română - 60, limba franceză - 3. Cele mai multe sunt articolele în limba română - 203, iar 180 de rezumate au fost redactate în limba engleză. Rezumatele în limba engleză permit conectarea mult mai activă cu mediul științific național și internațional în domeniul educației artistice.

În topul celor 10 autori prevalează numărul de lucrări a lui Lilia Trinca, dr., conf. univ. USARB cu 11 articole. Următoarele 2 poziții aparțin Catedrei de Artă și

educație artistică Profesorul Ion Gagim - 9 articole, dr. Lilia Granețchi - 6 articole.

Pe Universitate locul întâi îl deține Lilia Trinca - 11, urmează Elena Lacusta - 4, Valeriu Cabac - 3. Topul autorilor de la Catedra Artă și educație artistică: Ion Gagim - 9, Lilia Granețchi - 6, Tatiana Bularga - 5. Din alte instituții ale Republicii Moldova: Svetlana Târțău - 5, Nicolae Silistraru - 4, Vladimir Pâslaru - 4. Sunt și autori din străinătate: Canada - Maia Morel - 4, România - Carmen Cozma - 3, Ucraina - Oksana Andreico - 2.

Distribuirea autorilor revistei pe țări ne-a permis să constatăm predominarea autorilor din Republica Moldova - 314, România - 46, Canada - 5, Rusia - 4, Franța - 2, Ucraina - 2, Mexic - 1, Algeria - 1. (Fig. 3)

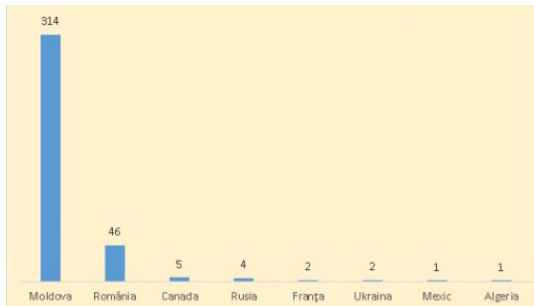

Fig. 3. Ponderea după țări

Din punct de vedere geografic: Republica Moldova - 314 autori din 30 de instituții: Bălți: USARB - 91, Teatrul Național „Vasile Alecsandri” - 1, Colegiul de Muzică și Pedagogie - 2, Școala de Arte Plastice - 1, Liceul de Arte „M. Eminescu” - 1. Tiraspol: Casa de copii - 1. Ocnița: Școala de Artă - 1, Briceni: Școala muzicală pentru copii - 1, Soroca: Școala de Arte „E. Coca” - 2.

Chișinău: Academia de Științe a Moldovei - 6, Institutul Studiul Artelor al AȘRM - 2, Institutul Patrimoniu Cultural al AȘRM - 4, Institutul de Științe ale Educației - 25, Institutul de Relații Internaționale - 1, Institutul de Filologie al AȘRM - 1, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice - 80, Universitatea de Stat din Moldova - 2, Universitatea de Stat din Tiraspol - 41, Universitatea Nistrenă - 1, Universitatea Agrară de Stat din Moldova - 1, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” - 26, Universitatea Tehnică - 2, Universitatea Cooperatist Comercială din Moldova - 1, Universitatea Perspectiva - 2, Colegiul de Muzică „Ș. Neaga” - 3, Uniunea Teatrală din Moldova - 3, Centrul de informare europeană - 1, Centrul de Literatură și folclor - 1, Direcția de învățământ Ciocana - 1, Liceul „I. Hașdeu” - 1.

Din afara țării s-au publicat 69 autori din 27 instituții: România: Iași: Universitatea „A. I. Cuza” - 8, Universitatea de Arte „G. Enescu” - 14, Liceul „M. Eminescu” - 1, București: Universitatea Națională de Arte - 1, Universitatea Națională de Teatru și Cinematografie „I. L. Caragiale” - 1, Bacău: Liceul de Arte „Ferdinand I” - 1, Colegiul Național „Ferdinand I” - 1, Pitești: Univ. - 1, Medgidia: Colegiul Național „Kemal Atatürk” - 2, Cluj-Napoca: Academia de Muzică „Gh. Dima” - 1, Univ. de Arte și Design - 2, Galați: Asociației ProBasarabia și Bucovina - 3, Bârlad: Teatrul „V. I. Popa” - 1, Timișoara: Universitatea din Vest - 6, Banat: Filarmonica - 1, Brașov: Universitatea din Transilvania - 1, Colegiul Național „Ferdinand I” - 1.

Canada, Quebec, Montreal: Institutul Național de Cercetare Științifică - 1, Universitatea - 4, Ucraina: *Livov*: Academia Muzicală Națională „N. V. Lâsenko” - 1, *Odesa*: Institutul de Arhitectură și Artă - 1, Republica Algeria - 1, Rusia: *Moscova*: Institutul de Cultură - 1, *Sankt Peterburg*: Universitatea Pedagogică de Stat „A. I. Gerșen” - 2, *Tambov*: Universitatea de Stat „G. R. Derjavin” - 1. Franța, Paris, Universitatea Sorbona - 2, Mexic, Universitatea Națională Autonomă - 1. (Fig. Nr. 4 și 5)

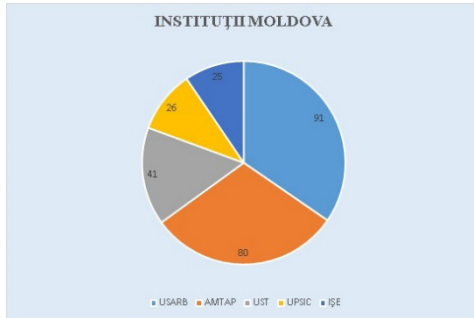

Fig. 4. Instituții Moldova

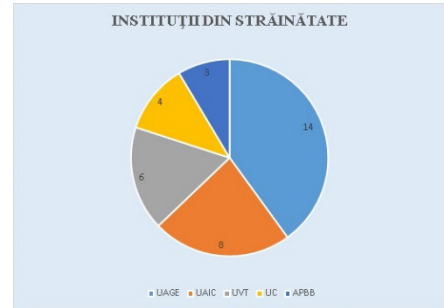

Fig. 5. Instituții din străinătate

Avantajul reprezentărilor de acest gen ne permit să vedem aria teritorială a autorilor care se publică în această revistă.

În acest context este foarte interesant de observat topul instituțiilor pentru Republica Moldova: USARB - 91, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice - 80, Universitatea de Stat din Tiraspol - 41, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” - 26, Institutul de Științe ale Educației - 25. Topul instituțiilor din străinătate: *Iasi*: Universitatea de Arte „G. Enescu” - 14, Universitatea „A. I. Cuza” - 8, *Timișoara*: Universitatea din Vest - 6, Canada, Quebec, Montreal: Institutul Național de Cercetare Științifică - 1, Universitatea - 4, *Galați*: Asociației ProBasarabia și Bucovina - 3.

Chestionând am constatat că publicația este susținută în cea mai mare parte de comunitatea academică din Republica Moldova, dar și din străinătate, de profesioniștii din domeniu, colaboratorii și personalitățile culturale.

Pe categorii/statut de autori structurăm următorul tablou: doctor - 146, doctorand - 113, lector superior - 27, doctor habilitat - 22, profesor - 18, lector universitar - 11, conferențiar universitar - 7, magistrul - 5, compozitor - 4, asistent universitar - 4, Maestru de Artă - 3, preot - 2, masterand - 2, inginer - 3, student - 2, cercetător științific - 1, competitor - 1, Direcția de învățământ - 1, actor - 1, consultant științific - 1, academician - 1, director Casa de copii - 1, regizor-șef - 1, Protopop de Nisporeni - 1, medic-psihiatru - 1. Operațiunile ample de analiză au permis evidențierea unui medic-psihiatru, preot și Protopop, unui director de Casă de copii, actor, regizor - se constată faptul că s-a respectat obiectivul de transparență: simplii studenți, masteranzi.

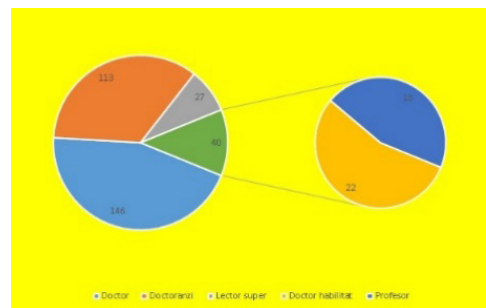

Fig. 6. Categoriile de autori

Este important ca utilizatorii să cunoască care este tematica abordată de revistă, precum și obiectivele propuse de colegiul redacțional. Publicația propune o paletă largă de materiale în rubrici originale și atrăgătoare. (Fig. 7.) Lectura lor ne informează despre subiectele profesionale și culturale pe care publicația le pune în discuție. Tematica este variată și în permanentă schimbare.

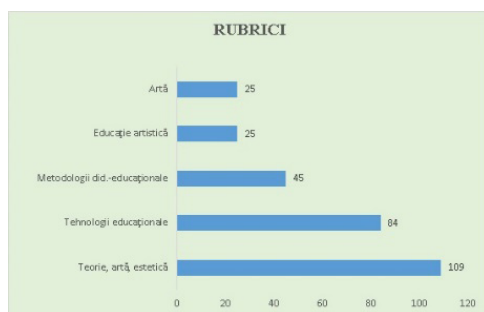

Fig. 7. Categoriile de autori

Pe parcursul anilor au fost create 28 de rubrici în care s-au publicat un anumit număr de articole: Teorie, artă, estetică – 109, Tehnologii educaționale - 84, Metodologii didactic-educaționale - 45, Educație artistică - 25, Artă - 25, Muzică - 14, Educație - 13, Teatru - 9, Cronică - 8, Evenimente culturale și educaționale - 8, Cultură - 7, Noutăți editoriale - 7, Teoria artei - 7, Maeștrii în artă - copiilor - 6, Portret de creație - 6, Arte plastice - 4, Management educațional - 4, Anul Enescu - 3, Cugetări - 2, Ghenadie Ciobanu - 2, Istorie - 2, Supliment - 2, Alma mater - 1, Aniversări - 1, Momentul inspirației - 1, Omagiu - 1, Practică educațională - 1, Reconstituiri - 1.

Astfel, volumul total al revistei timp de zece ani adună 2 572 pagini, un CD (Nr. 1, 2006). Cel mai mare volum îl are Nr. 1 (4) din 2007 - 198 p., Nr. 2-3 din 2006 - 184 p., Nr. 2-3 (8-9) din 2008 - 158 p. Un conținut mai modest îl au: Nr. 1 (27) din 2016 - 54 p., Nr. 2 (24) din 2014 - 62 p., Nr. 2 (28) din 2016 - 70 p.

Toate cele 28 de numere ale revistei pe care le prezentăm în această lucrare conțin ilustrații alb-negru. Cele 30 de ilustrații, poposite pe paginile revistei, aparțin pictorilor: A. Astafieva, Iu. Molofeeva, V. Frunze, V. Butnaru, E. Papeniuc, A. Poting, C. Mocan, M. Grapa, I. Sasu. Mai sunt imagini, figuri, compoziții, desene, tabele. (Fig. 8)

Fig. 8. Ilustrații

Importante sunt infomațiile despre personalitățile istoriei și culturii românești și universale (portret, fotografie - 10): Copilul minune Mozart, pictor J. Van der Smissen, (Wolfgang Amadeus Mozart) - compozitor austriac, unul din cei mai prodigioși și talentați creatori în domeniul muzicii clasice[1]; George Enescu - compozitor, violonist, pedagog, pianist și dirijor român[2]; Mihai Eminescu - poet, prozator și jurnalist român, apreciat de cititorii români și de critica literară postumă drept cea mai importantă voce poetică din literatura română[3]; Ion Luca Caragiale dramaturg, nuvelist, pamfletar, poet, scriitor, director de teatru, comentator politic și ziarist român[4]; Gheorghe Mustea compozitor, dirijor și muzician, fondatorul și prim-dirijorul Orchestrei Simfonice a Companiei Publice Teleradio-Moldova[5]; Dănilă Aurelian - critic de artă, scenarist, jurnalist, diplomat[6]; George Bălan - filosof, muzicolog și aforist roman[7]; Ion Gagim - doctor habilitat în pedagogie, profesor unversitar, cercetător, filosof[8]. Fig. 9.

Fig. 9. Personalități: portret, fotografie

Din spațiul cultural românesc prezenți cu o singură referință iconografică pe paginile revistei se numără: Constantin Brâncuși, cu „Pasăre în zbor”, geniul artei contemporane, a dăruit României ceva cu totul unical, ceea ce omul a căutat dintotdeauna, o scară la cer: Coloana infinitului. Infinită a fost iubirea lui Brâncuși pentru România și pentru artă. „După ce ai văzut una din păsările lui Brâncuși, nu mai poți vedea o pasăre în zbor ca înainte.” „Toată viața mea am căutat esența zborului.”[9]

Prezența istoriei Teatrului Național „Vasile Alecsandri” din Bălți în paginile revistei ne amintește despre istoria acestui edificiu cultural: 1934 inaugurarea Teatrului „Scala” în Bălți, 1946 după restaurare începe activitatea Teatrul Rus, 1957 este formată trupa moldovenească, 1966 se conferă numele lui „Vasile Alecsandri”,

1970 reorganizat în Teatrul Moldovenesc Muzical-Dramatic și Teatrul Rus, 1990 Teatrului „Vasile Alecsandri” i se conferă statutul de „Național”, devenind primul teatru dramatic Național din Republica Moldova.[10]

Într-o altă categorie apare instrumentul muzical: Viola este un instrument muzical cu coarde, la care execuția se face, în mod obișnuit, cu arcușul. Viola modernă folosește patru corzi, acordate în cvinte perfecte. Viola este al doilea membru al familiei viorii, având un sunet mai grav decât vioara și mai acut decât violoncelul.[11]

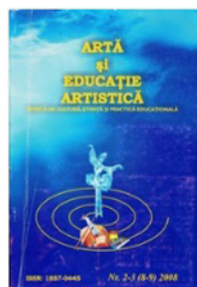
Prin publicarea notelor muzicale în paginile revistei se întâlnesc compozitorii Genadie Ciobanu și Gheorghe Mustea, prieteni devotați ai revistei. Este prezentă și poezia lui Iulian Filip, Vlad Pâslaru, Fiodor Tiutcev, Rasul Gamzatov.

Dovada interesului pentru noutățile editoriale o regăsim în articolele despre apariția mai multor cărți, manuale, dicționare.

Un compartiment al revistei este dedicat aniversărilor, evenimentelor culturale și educaționale: Anul 2006 - ANUL MOZART, Festivalul Internațional Zilele Muzicii noi. Ed. XV-a, 15-20 iunie 2006, Concursul de creație al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, Concursul de creații componistice și muzicologice al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din Moldova pentru anul 2007.

Cuvintele-cheie determină aria tematică a revistei științifice în ansamblu. În ultimii ani articolele publicate în revistă sunt însoțite de cuvinte-cheie în limbi străine ce permit vizibilitatea sporită a articolelor „art, artistry, artistic phenomenon, artistic process, artistic product musical, piano study, scientific knowledge, dilettante knowledge, artistic knowledge, pedagogical knowledge, interpretation process of musical creations, competențe, orientările didactice, strategii de predare-învățare, limbaj specializat, abordare acțională, mediu educațional, dezvoltare lingvistică, literație emergentă, pregătire perceptuală, mediere, mediu educațional.” Pentru cei interesați de aceste subiecte, imediat devine clar că autorii au folosit abordări moderne pentru studiu. Astfel putem concluziona, că folosirea cuvintelor-cheie în titlu este un atribut esențial al articolului.[12]

Arhiva ne permite să admirăm și designul revistei. Revista „Artă și educație artistică”, prezentă în viața artistică a țării și peste hotarele ei, este un mijloc vizual de comunicare a ideilor prin cooperarea cu mediul științific național și internațional în domeniul educației artistice. Abordarea vizuală (designul) și conținutul sunt armonizate pentru a îmbunătăți procesul de comunicare. Aici textul, notele, fotografiile, ilustrațiile și aranjamentul în pagină devin elementele vitale ale procesului de comunicare. Pornind de la paginile sumarului, care încredințează utilizatorului o privire de ansamblu asupra numărului respectiv al revistei. Aflate în primă atenție ele informează și trezesc interesul să descopere dimensiunile cercetărilor, generând dorința de a citi conținuturile propuse. Comunicarea cu arta conduce designul acestei publicații care tinde să regăsească cititorul: o armonie dintre copertă, atractivă și sugestivă, dă „tonul” revistei, oferă cititorului o idee de ansamblu a ceea ce poate găsi în interior și crează o identitate proprie revistei. Și

aici apar cele două fațete ale revistei: artistică și științifică. Sunt „înserate materiale ce tratează arta și, respectiv, demersul artistic-educațional, ca activitate cu caracter *subiectiv, artistic și obiectiv*”[3].

Un aspect deosebit de important formatul electronic al revistei. Revista „Artă și educație artistică” este unica în felul ei de a fi o publicație periodică electronică din domeniu și a „devenit o necesitate pentru toți cercetătorii, deoarece produsele de informare vehiculate în mediul electronic sunt foarte variate. Deci, presa electronică de specialitate poate fi analizată ca instrument de difuzare, de creare a noi produse, de modificare a canalului tradițional de producere și răspândire a edițiilor periodice științifice. Publicațiile electronice se folosesc de rând cu cele tradiționale, dar tot mai intensiv contribuie la diseminarea cunoștințelor în societate datorită accesibilității lor. Varianta web „Artă și educație artistică” a fost inaugurată în anul 2007 <http://libruniv.usarb.md/xXx/reviste/arta/arta.html>. Atât formatul tradițional al revistei, cât și cel electronic oferă materiale incitante, surprinzătoare, inedite, chiar provocatoare care invită la lecturi permanente. În prezent varianta online a publicației este parte componentă a site-ului Bibliotecii Științifice și oferă accesul la textul integral al revistelor nu doar pentru numerele curente, dar și celor din arhivă. Obiectivul principal al inaugurării versiunii electronice a publicației este aprofundarea noilor moduri de comunicare a informațiilor produse de către și pentru persoanele ce activează în domeniile științelor educației artistice, utilizând tehnici electronice. Prezentarea online a revistei lărgiște posibilitățile de fixare, prelucrare, transportare și depozitare; asigură o varietate de vizualizare, oferă un set complet de instrumente de acces de la distanță la informații, precum și la transmiterea acestora”.[2]

Avantajul constă în faptul că, revista are un procent de vizibilitate ridicat, respectiv mărimea acestora influențează asupra volumului paginii web a Bibliotecii Științifice.

Conform Rapoartelor Bibliotecii Științifice USARB 2015-2017 [13] accesările și descărcările din revistă sunt în creștere vădită. Tabelul Nr. 1. Majorarea semnificativă a volumului de downloads variantei electronice este rezultatul expunerii pe net a tuturor numerelor a acestei reviste. În anul 2009 în meniu au fost adăugate pagini pentru revista științifică: *Artă și educația artistică*, în 2017 s-a actualizat trecerea în format electronic a tuturor numerelor (28 numere) cu crearea sumarelor și rubricilor pentru fiecare număr – 302 fișiere, creare de pagină pentru autori - 260 fișiere, crearea legăturilor - sumar-rubrici, rubrici-articole-autori, autori-articole-volum și a fost unit Blogul revistei cu pagina Web a Bibliotecii Științifice.

Tabelul 1

ARTĂ ȘI EDUCAȚIE ARTISTICĂ	DESCĂRCĂRI			ACCESĂRI		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015
	26 130	12 579	11 303	1 957	1 568	1 299

Deja de câțiva ani Biblioteca Științifică USARB își asumă rolul activ în procesul de comunicare științifică prin oferirea serviciilor scientometrice. *Factorul de impact* permite compararea diferitor reviste și a grupurilor de cercetare. Evi-

dent, cu cât o revistă este mai prestigioasă sau mai importantă într-un domeniu al științei, ea va fi cu atât mai mult folosită și mai citată și va avea un factor de impact mai ridicat. Prin căutarea în diverse surse, regăsirea articolelor, rezumatelor și citatelor am sortat articolele după autor, evaluând numărul lor, cât de des a fost citat acesta în literatura academică.

Publish or Perish <http://publish-or-perish.en.softonic.com/>, deja acum în versiunea a 6-a, permite căutări și utilizează Google Scholar, Google Profile, Microsoft Academic, Web of Science, se preconizează Scopus, cu Import External Data pentru analiza citărilor care determină popularitatea și impactul articolelor, autorilor, publicațiilor. Cele mai relevante rezultate apar după cum urmează: Artă și Educație artistică 2016: h - index 2, g - index 3, hc - index 2, hl - norm 2, diferența pentru anul 2018 este în indicele de greutate g - 4. (Fig. 10)

Fig. 10. Analiza citărilor prin Publish or Perish

Calitatea articolelor s-a îmbunătățit continuu, îndeosebi după cooptarea în colegiul de redacție a personalităților recunoscute din țară și din străinătate. Valoarea revistei este evidențiată de solicitarea acesteia de către cadrele didactice și cercetătorii din domeniu. Revista reprezintă modul de comunicare prin care cercetătorii interesați de educația artistică își fac cunoscute rezultatele activității, stimulând circuitul și schimbul de idei.

Revista este difuzată la biblioteci prestigioase din țară și din străinătate și se află în procesul de indexare în bazele de date naționale și internaționale, care se efectuează tot cu ajutorul Bibliotecii Științifice.

Referințe bibliografice:

1. *Wolfgang Amadeus Mozart* [on line][accesat 16 febr. 2018]. Disponibil: https://ro.wikipedia.org/wiki/Wolfgang_Amadeus_Mozart
2. *George Enescu* [on line][accesat 16 febr. 2018]. Disponibil: https://ro.wikipedia.org/wiki/George_Enescu

3. *Mihai Eminescu* [on line][accesat 16 febr. 2018]. Disponibil: https://ro.wikipedia.org/wiki/Mihai_Eminescu
4. *Ion Luca Caragiale* [on line][accesat 16 febr. 2018]. Disponibil: https://ro.wikipedia.org/wiki/Ion_Luca_Caragiale
5. *Gheorghe Mustea* [on line][accesat 16 febr. 2018]. Disponibil: https://ro.wikipedia.org/wiki/Gheorghe_Mustea
6. *Dănilă Aurelian* [on line][accesat 16 febr. 2018]. Disponibil: <http://www.moldovenii.md/md/people/767>
7. *George Bălan* [on line][accesat 16 febr. 2018]. Disponibil: https://ro.wikipedia.org/wiki/George_B%C4%83lan
8. *Ion Gagim* [on line][accesat 16 febr. 2018]. Disponibil: https://ro.wikipedia.org/wiki/Ion_Gagim
9. *Constantin Brâncuși* [on line][accesat 16 febr. 2018]. Disponibil: <https://www.google.com/search?q=constantin+brâncuși+pasăre+în+zbor&rlz>
10. АГА, Николай. К истории бельцкого русского театра (конец 1940 - х – начало 1950 - х годов). In: *Artă și educație artistică*. 2013. Nr. 2 (22), pp. 37-44. ISSN 1857-0445.
11. *Viola* [on line][accesat 16 febr. 2018]. Disponibil: <https://www.google.com/search?q=viola+instrument+muzical>
12. TOPALO, Valentina. Rolul cuvintelor - cheie în cercetarea și scrierea articolelor științifice [on-line] [citată 16 februarie 2018]. Disponibil: <http://www.slideshare.net/libruniv/rolul-cuvintelor-cheie>
13. *Biblioteca Științifică. Raport de activitate 2015-2017*. Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți, Bibl. Șt., Centrul Managerial. Coord. E. HARCONIȚA (red.). Red. L. MIHALUȚA, E. STRATAN . Bălți, 2016, pp. 64-74.